
Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Podstawy biznesu

2013

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**Zachodniopomorska
Szkoła Biznesu
w Szczecinie**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt "Uczestnik Społeczeństwa Wiedzy - zintegrowany system kształcenia przedsiębiorczości w szkołach ponadgimnazjalnych" współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Co to jest działalność gospodarcza?	3
3. Klasyfikacja przedsiębiorców	4
4. W Jakiej Formie Prowadzić Działalność Gospodarczą	6
5. Spółka cywilna (s.c.).....	7
6. Spółka jawna (sp.j)	7
7. Spółka partnerska (Sp.p.).....	7
8. Spółka komandytowa (Sp.k.).....	8
9. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Sp. z o.o.)	8
10. Spółka akcyjna (S.A.)	8
11. Podsumowanie:	11
12. Literatura:	12

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

1. Wstęp

CZY ROZPOCZĄĆ WŁASNĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ?

Wiele osób zadaje sobie to pytanie, zwłaszcza w sytuacji, kiedy nie może znaleźć pracy. Jeśli chcemy otworzyć własną działalność gospodarczą, nie wystarczy nasz pomysł na to, co chcemy robić, ale również potrzebna jest wiedza, w jaki sposób wymarzoną firmę powołać do życia, czyli w jakiej formie prowadzić własne przedsiębiorstwo.

Działalność gospodarczą w Polsce można prowadzić wyłącznie w formach przewidzianych przez przepisy prawa. Zgodnie z prawem działalność może być prowadzona indywidualnie oraz w formie spółek. To, jaką formę wybierzemy, zależy od wielu czynników, m.in. również od naszej wiedzy na temat możliwych form organizacyjno-prawnych.

Najprostszą formą prowadzenia własnego biznesu jest działalność prowadzona indywidualnie. Forma ta jest szczególnie praktyczna, gdy zamierzamy prowadzić działalność samodzielnie (choć niekoniecznie osobiście), np. w usługach, handlu, drobnej wytwórczości. Jeżeli jednak działalność będzie miała szerszy zakres działań, do których potrzebny będzie większy kapitał i współpraca z innymi osobami, warto zastanowić się nad wyborem bardziej zorganizowanej formy działalności – spółki.

Z poniższej partii materiału dowiesz się, jakie źródła informacji normują zagadnienia działalności gospodarczej w Polsce. Zapoznasz się z różnymi formami organizacyjno-prawnymi prowadzenia działalności oraz kryteriami wyboru najbardziej odpowiedniej formy dla danego przedsięwzięcia.

Zakładając własną działalność gospodarczą musimy wiedzieć:

1. Co ma być przedmiotem naszej działalności?
2. Ile środków pieniężnych możemy przeznaczyć na start?
3. Kto będzie odbiorcą naszych towarów lub usług?

Zanim jednak działalność zarejestrujemy, musimy najpierw wybrać formę działalności.

Działalność gospodarcza w Polsce może być prowadzona wyłącznie w formach przewidzianych przez przepisy prawa. Najważniejszymi aktami prawnymi związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są:

1. **Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej** z dnia 2 lipca 2004 roku - podstawowy akt prawny regulujący podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej przez osoby fizyczne.
2. **Kodeks spółek handlowych** – reguluje tworzenie, organizację i funkcjonowanie spółek handlowych.
3. **Kodeks cywilny** – reguluje stosunki cywilno-prawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi oraz określa zasady funkcjonowania spółek cywilnych.

2. Co to jest działalność gospodarcza?

Zgodnie z *Ustawą o swobodzie działalności gospodarczej* z dnia 2 lipca 2004 r. **działalnością gospodarczą** jest to zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Działalność gospodarczą prowadzą przedsiębiorcy.

Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Wszyscy przedsiębiorcy w Polsce, rejestrując swoją działalność, podlegają wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) lub do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).

3. Klasyfikacja przedsiębiorców

Przedsiębiorców można podzielić według różnych kryteriów. Najczęściej klasyfikuje się ich ze względu na rodzaj prowadzonej działalności, rozmiar działalności oraz ze względu na formę organizacyjno–prawną.

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności grupuje się przedsiębiorców według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Klasyfikacja ta została opracowana na podstawie statystycznego podziału działalności gospodarczej Unii Europejskiej - NACE (*Nomenclatures des Activites de Communité Européenne*). Polska Klasyfikacja Działalności obejmuje całą gospodarkę narodową. Klasyfikacja ta systematyzuje w sposób hierarchiczny wszystkie działalności występujące w gospodarce narodowej. Przedsiębiorca, zgłaszając swoją działalność, jest zobowiązany określić przedmiot planowanej działalności (rodzaj sprzedawanych towarów i usług) na podstawie tej klasyfikacji.

W ramach PKD wyróżnia się 5 poziomów podziału rodzajów działalności:

- 1 poziom – podział na Sekcje,
- 2 poziom – podział na Działy,
- 3 poziom – podział na Grupy,
- 4 poziom – podział na Klasy,
- 5 poziom – podział na Podklasy.

Przykład sklasyfikowania działalności gospodarczej polegającej na uprawie zboża:

SEKCJA A	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo,
DZIAŁ 01	rolnictwo, łowiectwo, włączając działalność usługową,
GRUPA 01.1	uprawy rolne, ogrodnictwo, włączając warzywnictwo,
KLASA 01.11	uprawy zbóż i pozostałe uprawy rolne,
PODKLASA 01.11A	uprawa zbóż.

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Ze względu na rozmiar (wielkość) prowadzonej działalności wyróżnia się:

- mikroprzedsiębiorstwa,
- małe przedsiębiorstwa,
- średnie przedsiębiorstwa.

Za **mikroprzedsiębiorcę** uważa się takiego, który w co najmniej jednym z ostatnich dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz osiągnął roczny przychód netto ze sprzedaży nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro lub suma wartości jego majątku nie przekracza równowartości 2 milionów euro.

Za **małego przedsiębiorcę** uważa się takiego, który w co najmniej jednym z ostatnich dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągnął roczny przychód netto ze sprzedaży nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro lub suma wartości jego majątku nie przekracza równowartości 10 milionów euro.

Za **średniego przedsiębiorcę** uważa się takiego, który w co najmniej jednym z ostatnich dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnął roczny przychód netto ze sprzedaży nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro lub suma wartości jego majątku nie przekracza równowartości 43 milionów euro.

Przedsiębiorca	Liczba pracowników	Roczny przychód netto ze sprzedaży	Suma wartości majątku
Mikroprzedsiębiorca	< 10 osób	≤ 2 mln euro	≤ 2 mln euro
Mały przedsiębiorca	< 50 osób (10 – 49)	≤ 10 mln euro	≤ 10 mln euro
Średni przedsiębiorca	< 250 osób (50 – 249)	≤ 50 mln euro	≤ 43 mln euro
Duży przedsiębiorca	> 250 osób	> 50 mln euro	> 43 mln euro

KTOŚ POWIEDZIAŁ:

„Jest pięć rodzajów przedsiębiorstw:

takie, które potrafią sprawić, że coś się dzieje;

takie, które myślą, że potrafią;

takie, które patrzą jak coś się dzieje;

takie, które zastanawiają się nad tym, co się zdarzyło;

takie, które nie wiedzą, że cokolwiek się zdarzy.”

Anonim

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Ze względu na formę organizacyjno-prawną wyróżnia się

DZIAŁALNOŚĆ PROWADZONA PRZEZ OSOBY FIZYCZNE Działalność jest regulowana przez prawo cywilne.		<ul style="list-style-type: none"> • Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, • Spółki cywilne.
SPÓŁKI HANDLOWE Działalność jest regulowana przez przepisy prawa handlowego	SPÓŁKI OSOBOWE	<ul style="list-style-type: none"> • Spółka jawna, • Spółka partnerska, • Spółka komandytowa, • Spółka komandytowo-akcyjna.
	SPÓŁKI KAPITAŁOWE	<ul style="list-style-type: none"> • Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, • Spółka akcyjna.

4. W Jakiej Formie Prowadzić Działalność Gospodarczą

Zależy to przede wszystkim od skali działalności, zapotrzebowania na kapitał oraz przewidywanej wielkości przychodów. Nie bez znaczenia jest też rodzaj odpowiedzialności, jaką skłonne są przyjąć na siebie osoby rozpoczynające działalność.

Najprościej jest prowadzić działalność gospodarczą jednoosobowo jako osoba fizyczna.

Podjęcie działalności w tej formie polega na tym, że pełnoletnia osoba fizyczna zgłasza właściwym organom, że w określonym dniu zamierza rozpocząć działalność gospodarczą. Ta forma organizacyjno-prawna jest doskonała w przypadku małych, rodzinnych biznesów. Jest ona dobra dla osób, które mają własne pomysły i nieznaczne chociażby środki finansowe potrzebne doprowadzenia własnej działalności.

Zalety: prosta procedura założenia, niskie koszty rejestracji i prowadzenia działalności, prostota rozliczeń finansowo-księgowych, łatwość wprowadzania zmian związanych z profilem działalności, brak wymagań kapitałowych określonych ustawą, samodzielność podejmowania decyzji.

Wady: odpowiedzialność właściciela całym swoim majątkiem za wszystkie zobowiązania firmy, konieczność osobistego i silnego zaangażowania w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej.

Działalność może być prowadzona nie tylko jednoosobowo, ale także w spółkach.

Spółka to zrzeszenie dwóch lub więcej osób, które działają w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć gospodarczych. (Uwaga: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i spółka akcyjna może funkcjonować wyjątkowo jako spółka jednoosobowa).

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Spółki dzielą się na:

Spółki cywilne (oparte o przepisy Kodeksu cywilnego),

Spółki prawa handlowego (oparte o przepisy Kodeksu spółek handlowych),

- spółki osobowe (cywilna, jawna, partnerska, komandytowa). Ich cechą jest osobista więź między wspólnikami, którzy biorą bezpośredni udział w sprawach spółki. Nie posiadają osobowości prawnej. Oznacza to, że za zobowiązania spółki odpowiada spółka i jej wspólnicy całym swoim majątkiem,
- spółki kapitałowe (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna). Ich cechą jest to, że **zrzeszają kapitał**, a nie osoby. Posiadają osobowość prawną, co oznacza, że za zobowiązania spółki odpowiada sama spółka, a nie jej wspólnicy.

5. Spółka cywilna (s.c.)

Powstaje w drodze umowy pomiędzy wspólnikami. Nie posiada osobowości prawnej. **Spółka cywilna jako jedyna ze spółek nie jest przedsiębiorcą.** Za przedsiębiorców uznaje się każdego z jej wspólników, co oznacza, że każdy z nich musi mieć odrębny wpis do ewidencji działalności gospodarczej. Wspólnicy powinni wnieść do spółki wkład, który może mieć postać pieniężną, rzeczową (tzw. aport) albo być w formie świadczenia pracy. Majątek spółki staje się ich współwłasnością.

Zalety: prosta procedura założenia i rozwiązywania, niskie koszty rejestracji i prowadzenia działalności, możliwość wyboru dogodnej formy opodatkowania.

Wady: wspólnicy odpowiadają całym swoim majątkiem osobistym za zobowiązania spółki. Każdy z nich jest zobowiązany do prowadzenia jej spraw.

6. Spółka jawna (sp.j)

Jest w swej konstrukcji podobna do spółki cywilnej. Zawiazywana jest na podstawie pisemnej umowy (bez konieczności formy aktu notarialnego). Chociaż nie posiada osobowości prawnej, może we własnym imieniu nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozwana. Rzeczy i prawa nabyte przez spółkę stanowią jej majątek odrębny i to ją różni od spółki cywilnej. Każdy wspólnik jest zobowiązany wnieść do spółki wkład. Spółka ta działa na rynku pod własną nazwą (firmą).

Zalety: brak określonego minimalnego kapitału zakładowego, możliwość stosowania uproszczonych form księgowych.

Wady: wysokie koszty rejestracji (w sądzie gospodarczym), odpowiedzialność za zobowiązania - solidarna i bez ograniczeń.

7. Spółka partnerska (Sp.p.)

Jest to idealna forma dla przedstawicieli wolnych zawodów, którzy chcą ze sobą współpracować, ale jednocześnie nie chcą ponosić odpowiedzialności za to, co robią ich wspólnicy. Spółkę tworzą wspólnicy-partnerzy: adwokaci, architekci, aptekarze czy stomatologowie. Umowa spółki musi mieć formę pisemną, choć nie musi być to akt notarialny. Reprezentować spółkę na zewnątrz może każdy partner samodzielnie lub zarząd spółki. Spółka nie posiada osobowości prawnej. Wymaga rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Partnerzy część dochodów przeznaczają na jej utrzymanie.

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Zalety: brak określonego kapitału zakładowego, możliwość stosowania uproszczonych form księgowych, wyłączona odpowiedzialność wspólników wobec siebie.

Wady: ograniczony zakres stosowania, wysokie koszty rejestracji.

8. Spółka komandytowa (Sp.k.)

Wspólnikami są komandytariusz i komplementariusz. Za zobowiązania spółki odpowiada bez ograniczenia całym swoim majątkiem komplementariusz, a komandytariusz w sposób ograniczony, do wysokości określonej kwoty (sumy komandytowej). Komplementariusz prowadzi sprawy spółki i reprezentuje ją na zewnątrz. Umowa spółki wymaga formy aktu notarialnego i rejestracji w KRS.

Zalety: doskonała dla tzw. inwestorów biernych, czyli osób zamierzających jedynie zainwestować kapitał, a nie zarządzać spółką, brak określonego kapitału zakładowego, ograniczona odpowiedzialność komandytariusza.

Wady: wysokie koszty rejestracji, odpowiedzialność komplementariusza za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem.

9. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Sp. z o.o.)

Posiada osobowość prawną. Odpowiada za zobowiązania bez ograniczeń, całym majątkiem, ale wspólnicy - tylko majątkiem wniesionym do spółki. Za zobowiązania odpowiadać może również zarząd. Organami spółki są: zarząd, rada nadzorcza, walne zgromadzenie. Wspólnicy czynnie uczestniczą w zarządzaniu spółką. Umowa musi mieć formę aktu notarialnego. Kapitał zakładowy powinien wynosić co najmniej 5000 zł, a wartość nominalna jednego udziału nie może być niższa niż 50 zł.

Zalety: niski kapitał zakładowy, ograniczona odpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki.

Wady: duża odpowiedzialność zarządu za zobowiązania spółki, wymóg prowadzenia pełnej księgowości, wysokie koszty rejestracji.

10. Spółka akcyjna (S.A.)

Jest to forma przeznaczona dla średnich i dużych przedsiębiorstw. Jej celem jest zebranie kapitału od wielu akcjonariuszy (właścicieli), którzy wnosząc go, otrzymują akcje. Nie uczestniczą oni w zarządzaniu spółką i nie odpowiadają swym majątkiem za jej zobowiązania. Do założenia spółki wymagany jest kapitał minimalny w wysokości 100000 zł i statut spisany w formie aktu notarialnego. Spółka posiada osobowość prawną. Organy spółki to: rada nadzorcza, zarząd, walne zgromadzenie akcjonariuszy.

Zalety: brak odpowiedzialności akcjonariuszy za zobowiązania spółki, łatwość powiększania kapitału spółki poprzez emisję akcji.

Wady: drogi i skomplikowany proces rejestracji, wymóg prowadzenia pełnej księgowości, brak wpływu na działalność spółki przez mniejszych akcjonariuszy.

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Już wiesz, że działalność gospodarcza może być prowadzona w ramach różnych form organizacyjno-prawnych. Każda z nich ma swoje zalety i ograniczenia, a prawo nakłada różne obowiązki. Funkcjonując na rynku przedsiębiorców powinieneś/powinnaś umieć określić, która z form i z jakich względów jest najkorzystniejsza. Wybór właściwej formy zapewni maksymalną efektywność planowanej działalności. Dokonując wyboru konkretnej formy organizacyjnej powinniśmy odpowiedzieć sobie na kilka pytań:

- Czy chcemy działalność prowadzić indywidualnie, czy też chcemy wejść z jedną lub z kilkoma osobami w jakiś specyficzny układ (spółkę)?
- Czy nasz rodzaj działalności charakteryzuje się dużym stopniem ryzyka, czy po przeanalizowaniu rynku możemy stwierdzić, że nasze przedsięwzięcie nie jest obciążone ryzykiem?
- Czy jesteśmy gotowi ponosić nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania spółki, czy też ograniczyć odpowiedzialność do wysokości wniesionego wkładu?
- Czy chcemy prowadzić działalność o dużej skali, czy może nasza działalność będzie niewielkich rozmiarów?
- Czy chcemy rozpocząć działalność szybko, bez skomplikowanych formalności i bez ponoszenia dużych kosztów?
- Czy dysponujemy odpowiednim wkładem finansowym, umożliwiającym rozpoczęcie działalności, gdzie wymagany jest minimalny kapitał zakładowy?
- Czy chcemy sami zarządzać przedsiębiorstwem i reprezentować je na zewnątrz?

Przyjrzyjmy się zatem możliwościom organizacyjno-prawnym z PRAKTYCZNEGO punktu widzenia.

Przyjrzyjmy się tym formom, które w pierwszej kolejności będziesz rozpatrywać.

Najprawdopodobniej pierwszą formą, jak **przychodzi Ci do głowy, jest prowadzenie działalności gospodarczej jednoosobowo jako osoba fizyczna**. Jest to forma przyjęta przez większość małych firm, wręcz idealna do prowadzenia niewielkiego sklepu, warsztatu, zakładu fryzjerskiego czy też innej firmy usługowej. Wybierając tę formę możesz samodzielnie decydować o profilu działalności, jej rozwoju oraz inwestycjach. Dochód firmy (po opodatkowaniu) stanowi Twój dochód osobisty. Jeśli zaś zaciągniesz zobowiązania, będziesz za nie odpowiadać całym swoim majątkiem. Prowadzenie księgowości w takiej firmie jest dość proste. Często można samodzielnie prowadzić sobie rozliczenia z fiskusem. Taką firmę bardzo łatwo jest założyć. Wystarczy wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Kiedy lepsza jest taka forma?

Taka forma jest lepsza wtedy, gdy posiadasz rozeznanie rynku, na jakim chcesz działać. Ważna także będzie Twoja wiedza dotycząca strony merytorycznej prowadzonej działalności. Oczywiście zawsze możesz wspomagać się pracownikami, jednak najczęściej to Ty będziesz podejmować kluczowe decyzje. Do niektórych rodzajów działalności będzie Ci potrzebny kapitał. Pozyskasz go korzystając z kredytów bankowych lub z dotacji.

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Jeśli nie samodzielnie, to jak?

Alternatywą dla działalności jednoosobowej jest **spółka cywilna**. Działa ona na zasadach podobnych jak działalność prowadzona jednoosobowo, tyle że musi mieć dwóch lub więcej wspólników.

Kiedy lepsza jest spółka cywilna?

Kiedy – z różnych względów – nie jesteś w stanie samodzielnie prowadzić działalności jednoosobowo. Głównie wtedy, gdy:

- twój kapitał do prowadzenia działalności nie jest wystarczający,
- nie posiadasz pewnych umiejętności, które może posiadać wspólnik,
- zakres przewidywanych obowiązków przekracza twoje możliwości,
- połączenie sił da wam większe korzyści niż działanie w pojedynkę,
- wspólnik posiada kontakty, które pozwolą wam poszerzać rynki.

Spółka cywilna powoływana jest do prowadzenia małych, niekiedy doraźnych przedsięwzięć. W praktyce zdarza się też, że wspólnicy prowadzą szeroko zakrojoną działalność. Działania spółek cywilnych reguluje Kodeks cywilny w artykułach 860 – 875. Wspólników łączy umowa spółki, sporządzona najczęściej w formie pisemnej, co nie musi jednak zostać potwierdzone notarialnie. Wchodząc do spółki cywilnej pamiętaj, że zgodnie z art. 864 KC „za zobowiązania spółki wspólnicy odpowiedzialni są solidarnie”. Ważne jest zatem, abyś miał(-a) zaufanie do wspólnika, a kwestie podziału zysków były zapisane w umowie spółki. Nawet przy braku złych intencji, w wyniku niezgodności zdań, czy rozproszenia odpowiedzialności, spółka może popaść w kłopoty. Warto zatem zadbać o jasny, przejrzysty podział obowiązków i między sobą uzgodnić priorytety działania spółki.

KTOŚ POWIEDZIAŁ:

„Inicjatywa oznacza robienie odpowiednich rzeczy bez nakazu.”

Wiliam J. Siegel

amerykański menedżer

Kiedy zawiązać spółkę jawną?

Przypomnijmy na wstępie, że w obrocie gospodarczym kontrahentem jest spółka jawna, a nie jej wspólnicy, tak jak to jest w przypadku spółki cywilnej i z tego powodu jest ona atrakcyjnym i praktycznym sposobem prowadzenia biznesu.

Spółkę jawną warto powołać do życia, jeśli:

- planujemy prowadzić działalność większych rozmiarów,
- spółka będzie stroną wielu kontraktów i zobowiązań,
- chcemy być bardziej wiarygodni dla naszych kontrahentów.

Nie jest tutaj istotny rodzaj prowadzonej działalności, a raczej jej skala. Rozumieć przez to należy także wielkość przychodów netto (bez podatku VAT).

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Spółka jawna jest odrębnym podmiotem prawa. Spółka jawna może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywana. **Spółka jawna przeznaczona jest do prowadzenia działalności gospodarczej w większym rozmiarze.** Wybór formy, w jakiej będzie funkcjonować nasze przedsiębiorstwo na rynku, nie jest wyborem ostatecznym. Należy pamiętać, że prowadząc działalność gospodarczą możemy zmienić jej formę organizacyjno–prawną.

Kiedy lepsza jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością?

Spółka z o.o. jest spółką kapitałową posiadającą osobowość prawną. Może być zawiązana dla dowolnego celu dopuszczalnego prawem (niekoniecznie gospodarczego). Zaletą tej formy jest **OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI WSPÓLNIKÓW ZA ZOBOWIĄZANIA SPÓŁKI.**

Powody, dla których pomija się spółki z o.o. przy planowaniu działalności, mają głównie naturę finansową. W porównaniu do działalności jednoosobowej czy też spółki cywilnej - wyższe są koszty założycielskie i koszty obsługi księgowej. Spółka z o.o. musi prowadzić pełną rachunkowość, na którą składają się przede wszystkim: przygotowanie rachunku zysków i strat (prezentującego przychody i koszty oraz dochód działalności), a także bilansu (przedstawiającego majątek spółki). Przygotowanie tych dokumentów jest dość pracochłonne. Zajmują się tym najczęściej biura rachunkowe z wykorzystaniem odpowiednich programów księgowych. Sprawozdania finansowe muszą być składane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Koszt obsługi księgowej waha się od 500 złotych do kilku tysięcy złotych miesięcznie, w zależności od liczby dokumentów księgowych.

Powodem dla zakładania spółki z o.o. jest głównie kwestia odpowiedzialności za zaciągnięte zobowiązania. Na pewno warto zakładać taką spółkę, jeśli zakres i rodzaj działalności niosą za sobą znaczące ryzyko gospodarcze. W przypadku typowych działalności usługowych, jak handel, działalność wytwórcza, rzemieślnicza - prowadzonych na niedużą skalę, lepiej jest korzystać z prostszych form organizacyjno–prawnych.

11. Podsumowanie:

Podsumujmy zagadnienia dotyczące form prowadzenia działalności gospodarczej.

Działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Działalność gospodarczą w Polsce regulują:

1. Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej,
2. Kodeks cywilny,
3. Kodeks spółek handlowych.

Istotne są też inne regulacje, wynikające np. z Ustawy o rachunkowości.

Podstawą dla klasyfikowania działalności gospodarczej jest jej rodzaj. Szczegóły zawiera Polska Klasyfikacja Działalności.

Formy organizacyjno - prawne przedsiębiorstw

Innym kryterium podziału jest forma organizacyjno-prawna. Działalność prowadzić możesz jako osoba fizyczna, ale też w spółce osobowej albo kapitałowej.

- Do spółek osobowych zaliczamy spółki: cywilną, jawną, partnerską, komandytową. Ich cechą jest wieź osobista między wspólnikami, którzy biorą bezpośredni udział w zarządzaniu. Spółki te nie posiadają osobowości prawnej. Za zobowiązania spółki odpowiada spółka i jej wspólnicy całym swoim majątkiem (lub częścią – jak w spółce komandytowej).
- Do spółek kapitałowych zalicza się spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkę akcyjną. Spółki te zrzeszają kapitał, a nie osoby. Posiadają osobowość prawną, co oznacza, że za zobowiązania spółki (poza nielicznymi wyjątkami) odpowiada sama spółka, a nie wspólnicy.

Wybór formy działalności uzależniony jest przede wszystkim od zakresu działania oraz przewidywanego stopnia ryzyka gospodarczego.

12. Literatura:

1. Dębski Damian, *Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw*, część 1, WSiP, Warszawa 2006.
2. Walaszek Marek, *Formy prowadzenia działalności gospodarczej*, Enterprise Europe Network, Szczecin 2010.
3. Szajkowski Andrzej, *Kodeks spółek handlowych*, C.H.Beck, Warszawa 2011.
4. Radwański Zbigniew, *Kodeks cywilny*, C.H.Beck, Warszawa 2011.